

בש"פ 3449/19 - אלכסיאפטוב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3449/19

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

העורר: אלכסיאפטוב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נ' אבו טהה) במ"ת 6465-03-19 מיום 5.5.2019

תאריך הישיבה: כ"ג באייר התשע"ט (28.5.2019)

בשם העורר: עו"ד יאיר לחן

בשם המשיבה: עו"ד מורן פולמן

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נ' אבו טהה) במ"ת 6465-03-19 מיום 5.5.2019, במסגרתה הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

1. להלן תמצית העובדות המפורטות בכתב האישום. המתלוננים הינם בני זוג הגרים בשכנות לעורר, אותו הם לא הכירו קודם לאירוע. ביום 17.2.2019 בסמוך לשעה 3:30 בלילה, העורר הגיע לדלת דירתם של המתלוננים, צלצל בפעמון, וכאשר נשאל לזהותו השיב בצעקות כי הוא מעוניין להיכנס לדירה. המתלונן סירב להכניסו. בסמוך לאחר מכן, לאחר עוד חילופי דברים ביניהם, העורר עלה על גג הבניין ופרץ אל דירת המתלוננים דרך חלון. העורר תקף את

המתלוננים עם סכין, והתפתח מאבק בינו לבין המתלונן, בו העורר דקר את המתלונן פעמים רבות בגופו. המתלוננים הצליחו לברוח מהדירה אך העורר רדף אחריהם ושוב תקף את המתלונן עם הסכין. המתלוננים המשיכו לברוח עד שמצאו מכסה בדירה בבניין אחר. כתוצאה ממעשים אלו המתלונן סבל מ-17 דקירות במוקדים שונים בגופו והמתלוננת מדקירות סכין במותן ובברך ימין.

2. בסמוך לאחר מכן, שני שוטרים שהוזעקו למקום הבחינו בעורר ודרשו ממנו מספר פעמים להשליך את הסכין מידו. ברם, כשהתקדמו השוטרים לעברו, תקף אותם העורר והתפתח מאבק, במהלכו דקר את אחד השוטרים, והשוטר השני, שחש סכנה, ירה מספר יריות אשר פגעו בעורר בחזהו ובבטנו. בשל כל המעשים הללו מיוחסות לעורר עבירות של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: החוק); פגיעה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 334 בנסיבות סעיף 335(א)(1) לחוק; ותקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות לפי סעיף 1(274) לחוק.

3. יחד עם כתב האישום המשיבה הגישה לבית המשפט המחוזי בקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים נגדו. בבית המשפט התקבלה חוות דעת פסיכיאטרית לפיה העורר כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשיו. חוות הדעת המליצה על כך שהעורר יעבור גמילה מחומרים פסיכו-אקטיביים בכל מקום שיימצא. גם הוגש לבית המשפט תסקיר מעצר של שירות המבחן, ממנו עולה כי לעורר דפוסי התמכרות וקשיים רגשיים ונפשיים. רמת הסיכון להישנות העבירה, ללא טיפול שיעבור, הוערכה כבינונית עד גבוהה. שירות המבחן המליץ על שילובו בטיפול בקהילה טיפולית לגמילה מסמים, וקבע עברו ריאיון לקהילה הטיפולית "קריית שלמה" (להלן: הקהילה הטיפולית).

4. בא כוח העורר ביקש להפנות את העורר לריאיון הקבלה לקהילה הטיפולית, כפי שהומלץ על ידי שירות המבחן ובהתאם להערכה של חוות הדעת הפסיכיאטרית. בא כוח המשיבה התנגד לכך וביקש להורות על מעצר העורר עד תום ההליכים, כאמור, בשל מסוכנותו הנלמדת מכתב האישום. בית המשפט המחוזי קבע כי אין בחלופת המעצר הטיפולית בכדי להפיג את המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהעורר, וכי בשיחרורו יהיה חשש אמיתי לשלום הציבור. על כן מנע את שליחת העורר לריאיון הקבלה לקהילה הטיפולית והורה על מעצרו עד תום ההליכים. מכאן הערר שלפני.

5. לטענת ב"כ העורר, שגה בית המשפט המחוזי בכך שמנע משירות המבחן להשלים את הבירור עליו עד לקבלת תמונה מלאה. מנסיבות חייו של העורר ומעובדות כתב האישום עולה כי התנהגותו נבעה מבעיות בתחום הנפשי והתמכרותיות ולא מאימוץ נורמות עברייניות, שכן העורר אדם צעיר ונעדר עבר פלילי. לטענתו בית המשפט יישם באופן שגוי את ההלכה שנקבעה לבחינת שחרור של עצור לחלופה טיפולית. בית המשפט גם טעה משלא נתן משקל מתאים להמלצות שירות המבחן, להערכה שבחוות הדעת הפסיכיאטרית ולנסיבות חייו הספציפיות של העורר. לשיטתו, ניתן לאיין את מסוכנותו בחלופה בקהילה הטיפולית ויש לאפשר לשירות המבחן לסיים את מלאכתו ולבחון אם ניתן להעניק לו את הטיפול לו הוא זקוק. על כן, בקשת העורר מבית משפט זה היא להורות על יציאתו לריאיון הקבלה בקהילה הטיפולית ולהורות על קבלת תסקיר מעצר משלים.

6. המשיבה טענה מנגד, כי יש להותיר את העורר במעצר עד תום ההליכים נגדו ואין מקום לאפשר לו לצאת לריאיון המדובר. האירוע המיוחס לעורר הטיל אימה ופחד. הוא תקף באופן חמור ביותר את המתלוננים בדירתם, ללא היכרות קודמת, ונעצר רק לאחר שנורה על ידי המשטרה. העורר בלתי צפוי ולא ידוע מה מניע אותו. ייתכן שמה שעומד מאחורי התנהגותו הוא התמכרותו לסמים ולאכזריות, אך מנגד ייתכן שדווקא הגמילה מההתמכרות היא זו שהניעה אותו לבצע את שביצע. לטענת המשיבה, לא ניתן לתת אמון לאדם שכזה, והדרך להגן על הציבור מפניו היא אך ורק

באמצעות החזקתו מאחורי סורג וברית. גם אם יתקבל לטיפול בקהילה הטיפולית, לא ניתן להבטיח את שלומם של השוהים האחרים במקום. מה גם, שיזכה לטיפול גמילה מההתמכרויות בבית הסוהר.

7. לאחר שעיינתי בנימוקי הערר ושמעתי את טיעוני הצדדים בעל-פה, הגעתי למסקנה כי יש לדחות את הערר.

8. ככלל, העיתוי הראוי והנכון לשליחה לגמילה מסמים הוא לא בעת המעצר אלא בשלב גזירת הדין וריצוי העונש. הוכר חריגלפיו ניתן לשחרר לחלופה טיפולית גם בהתקיים שניים או שלושה מהתנאים הבאים: כאשר הנאשם החל בגמילה עוד לפני שביצע את העבירה שבגינה נעצר; כאשר פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה הוא גבוה; כאשר יש בהליך הגמילה כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת מן הנאשם (בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה, ס"ד(3) 101 (2011); בש"פ 2076/19 מדינת ישראל נ' אבו רקייק (20.3.2019)). העורר לא החל בתהליך גמילה בטרם ביצע את העבירה. לא ברור כלל שהטיפול יצליח ועיון באירוע המתואר בכתב האישום מקים ספק ניכר אם יש בחלופת הגמילה לתת מענה הולם למסוכנות הרבה הנשקפת ממנו. מכאן ברור כי העורר אינו נכנס לגדר החריג המאפשר שחרור לחלופת מעצר בדמות טיפול מגמילה.

9. אכן שירות המבחן המליץ לאפשר את בחינת אפשרות התאמת העורר לקהילה הטיפולית. עם זאת, מן המפורסמות הוא כי בית משפט אינו כבול בהמלצתו של שירות המבחן ועליו להפעיל את שיקול דעתו בהתחשב במכלול האינטרסים והנסיבות (בש"פ 740/17 סיבג נ' מדינת ישראל (26.1.2017); בש"פ 8262/18 אבו קרינאת נ' מדינת ישראל (4.12.2018)). במקרה דנן צדק בית המשפט המחוזי בקביעתו כי אין להמשיך את בירור אפשרות שחרורו של המבקש לטיפול בקהילה הטיפולית, לאור המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו, אף אם הדבר נוגד את המלצת שירות המבחן.

הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, כ"ד באייר התשע"ט (29.5.2019).

ש ו פ ט